

Sygn. akt VIII U 345/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2017 r. w Gliwicach

sprawy L. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania L. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 stycznia 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 345/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 stycznia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej L. B. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury od dnia 31 grudnia 2016r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji domagała się przyznania prawa do rekompensaty podnosząc, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywała w okresie od dnia 1 września 1988r. do dnia 31 grudnia 1999r. w Jednostce Wojskowej nr (...) w R. i od dnia 1 stycznia 2000r. do dnia 31 grudnia 2003r. w Jednostce Wojskowej nr (...) w K..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy dodał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresów zatrudnienia ubezpieczonej:

- od dnia 1 września 1988r. do dnia 31 grudnia 1999r. na stanowisku telefonistki - planszeczistki, mimo przedłożonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych, gdyż

w wykazie A dziale VIII pkt 19 wymienione są prace telefonistek centrali międzynarodowych i miejscowych w urzędach pocztowo – telekomunikacyjnych i telekomunikacyjnych, a nadto, gdy ubezpieczona nie wykonywała pracy telefonistki stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bo była zatrudniona na dwóch stanowiskach: telefonistki i planszeczistki,

- od dnia 1 stycznia 2000r. do dnia 31 grudnia 2003r., na który ubezpieczona powołała się dopiero w odwołaniu od decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej L. B. (urodzonej w dniu (...)) z dnia 1 grudnia 2016r. organ rentowy decyzją z dnia 3 stycznia 2017r. przyznał prawo do emerytury na podstawie art. 24 ust.1 pkt 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 31 grudnia 2016r., to jest od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego 61 lat.

Organ rentowy obliczył wysokość świadczenia na podstawie art.26 w/w ustawy. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę;

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 77.148,74 zł,

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 284.372,43 zł,

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 250,60 miesięcy,

- wyliczona kwota emerytury wynosi 1.442,62 zł.

Ubezpieczona od dnia 1 września 1988r. do dnia 31 grudnia 1999r. była zatrudniona w Jednostce Wojskowej nr (...) w R. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku telefonistki – planszeczistki (świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 1999r., akta ZUS).

W świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych bez daty (k.10 akt ZUS) zawarto adnotację, iż ubezpieczona podczas tego zatrudnienia wykonywała stale

i w pełnym wymiarze czasu pracę na stanowisku telefonistki wymienionym w wykazie

A dziale VIII poz.19 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Obrony Narodowej Nr 48 z dnia 12 września 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej.

W okresie od dnia 1 stycznia 2000r. do dnia 31 grudnia 2003r. ubezpieczona była zatrudniona w Jednostce Wojskowej Nr (...) K. w pełnym wymiarze czasu

pracy na stanowisku elektronika (świadectwo pracy z dnia 12 stycznia 2004r., akta ZUS).

Ubezpieczona faktycznie w okresie spornym od dnia 1 września 1988r. do dnia

31 grudnia 1999r. pracowała jako telefonistka w jednostce wojskowej. Praca ta była wykonywana pod ziemią, przy sztucznym oświetleniu i wentylacji. Ubezpieczona zajmowała się łączeniem rozmów pomiędzy jednostkami wojskowymi. Łączyła też rozmowy z zewnątrz. Praca planszeczistki polegała na nanoszeniu na ekran z pleksi danych o lotach – ubezpieczona rysowała linie, wpisywała podawane przez spikera cyfry. Praca ta była wykonywana w sali

bojowej. Pracę planszecistki ubezpieczona wykonywała przeciętnie przez godzinę w tygodniu. W latach 2002 – 2003 ubezpieczona także faktycznie pracowała jako telefonistka w jednostce wojskowej.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego oraz wiarygodnych, bo rzeczowych, logicznych i przekonujących zeznań ubezpieczonej (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 26 maja 2017r. czas 00:03:51 - 00:13:30), jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej L. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 965 ze zm.) zwanej dalej ustawą, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl ust. 2 rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym chodzi tu o prawo do wcześniejszej emerytury. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 17 grudnia 2015r. (sygn. akt III AUa 717/15), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (w myśl art.23 ustawy rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Jedynie nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Ubezpieczona L. B. jest uprawniona do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 887 ze zm.).

W takiej sytuacji możliwe jest przyznanie jej prawa do rekompensaty na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, pod warunkiem, iż legitymuje się ona co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - art. 21 ust. 1 ustawy).

Ostatecznie w rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy istnieją podstawy do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia ubezpieczonej od dnia od dnia 1 września 1988r. do dnia 31 grudnia 1999r. w Jednostce Wojskowej nr (...) w R. i od dnia 1 stycznia 2000r. do dnia 31 grudnia 2003r. w Jednostce Wojskowej nr (...) w K.. Z zeznań ubezpieczonej wynika, iż w obu tych okresach pracowała ona faktycznie zasadniczo jako telefonistka.

W tym miejscu należy podkreślić, iż praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8 poz.43 ze zm.) - por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007r., III UK 27/07; z dnia 19 września 2007r., III UK 38/07; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 września 2015r. III AUa 1880/14.

Zatem dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w w/w rozporządzeniu oraz

w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, natomiast wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno-porządkujący (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012r., II UK 103/11; z dnia 13 listopada 2008r., II UK 88/o8).

W stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A dziale VIII poz.19 wymienione są prace w warunkach szczególnych:

„ prace telefonistek central międzymiastowych i miejscowych w urzędach pocztowo – telekomunikacyjnych i telekomunikacyjnych ”.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym z zeznań samej ubezpieczonej wynika jednoznacznie, iż w okresach spornych ubezpieczona wykonywała generalnie pracę telefonistki, lecz nie w centrali międzymiastowej i miejscowej w urzędach pocztowo – telekomunikacyjnych i telekomunikacyjnych, jak tego wymaga powołany powyżej przepis, lecz w jednostce wojskowej. Praca telefonistki w jednostce wojskowej nie została natomiast wyszczególniona w katalogu prac w warunkach szczególnych zawartym w wykazach A i B stanowiących załącznik do w/w rozporządzenia.

Ubezpieczona wprawdzie przedłożyła w organie rentowy świadectwo pracy w warunkach szczególnych co do okresu spornego od dnia 1 września 1988r. do dnia 31 grudnia 1999r., lecz należy zaznaczyć, iż świadectwo takie lub świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art.244 § i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej, a jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art.245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009r., I UK 24/09). W konsekwencji tego podczas postępowania sądowego Sąd ocenia zasadność umieszczenia w świadectwie pracy wzmianki, że pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych (por. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1999r., II UKN 619/98).

Reasumując, skoro brak jest podstaw do zaliczenia okresów spornych do pracy w warunkach szczególnych, to ubezpieczona nie dysponuje wymaganym do przyznania rekompensaty 15 - letnim okresem takiej pracy. Stąd prawo do rekompensaty jej nie przysługuje.

W takiej sytuacji Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne.

(-) SSO Grażyna Łazowska